

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 423/2020-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavné sťažnosti obchodnej spoločnosti IRIDIS s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, IČO 47 895 942, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Korytár s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Ing. Pavol Korytár, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12, čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 30/2018-223 z 29. apríla 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 6/2019 zo 14. júna 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti obchodnej spoločnosti IRIDIS s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti IRIDIS s. r. o., Sladovnícka 13,

Trnava, IČO 47 895 942 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12, čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 6/2019 zo 14. júna 2019. Uvedená ústavná sťažnosť je vedená pod sp. zn. Rvp 1766/2019.

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi v súlade s Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 a čl. X bodom 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 dodatok č. 1 k rozvrhu práce. V zmysle čl. X bodu 5 písm. c) rozvrhu práce bola vec sťažovateľky 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom štvrtého senátu ústavného súdu pracujúceho v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Sťažovateľka podala 14. októbra 2019 ďalšiu ústavnú sťažnosť, ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 12, čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 30/2018-223 z 29. apríla 2019 (spolu s predchádzajúcim uznesením ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Ústavná sťažnosť bola vedená pod sp. zn. Rvp 1801/2019.

4. Uznesením č. k. PLs. ÚS 30/2019-9 zo 4. decembra 2019 boli ústavné sťažnosti sťažovateľky, ktorými zhodne namietala porušenie základných práv podľa čl. 12, čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 30/2018-223 z 29. apríla 2019 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 6/2019 zo 14. júna 2019, spojené na spoločné konanie vedené pod spoločnou sp. zn. Rvp 1766/2019.

5. Z obsahu ústavných sťažností a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľka je na základe zmluvy o postúpení pohľadávky veriteľom spoločnosti SSIM – OC, a. s. (ďalej aj „dlžník“ alebo „úpadca“), na majetok ktorej bolo Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) povolené reštrukturalizačné konanie a neskôr bol na túto spoločnosť vyhlásený konkurz.

6. Dlžník so súhlasom správcu po potvrdení reštrukturalizačného plánu okresným súdom uzatváral kúpne zmluvy na prevod nehnuteľností za kúpne ceny určené reštrukturalizačným plánom s tým, že na úhradu kúpnej ceny započítal aj zálohy poskytnuté kupujúcimi v období pred začatím reštrukturalizačného konania, pričom reštrukturalizačný plán neupravoval takýto spôsob úhrady kúpnej ceny.

7. Sťažovateľka sa ako žalobkyňa a veriteľka úpadcu domáhala na zhodnom skutkovom, ako aj právnom základe žalobami podanými na okresnom súde proti správcovi dlžníka v prvom rade a proti kupujúcim v druhom rade určenia neplatnosti právneho úkonu alebo alternatívne určenia neúčinnosti právneho úkonu – uzatvorenia kúpnej zmluvy, ktorou bolo prevedené vlastnícke právo úpadcu k zmluvne vymedzeným nehnuteľnostiam na žalovaných kupujúcich.

8. Okresný súd v oboch konaniach žaloby sťažovateľky zamietol. Proti rozsudkom okresného súdu podala sťažovateľka na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) odvolania. Krajský súd potvrdil rozhodnutia okresného súdu. Proti rozhodnutiam krajského súdu podala sťažovateľka dovolania. Najvyšší súd rozhodol o podaných dovolaniach uznesením č. k. 4 Obdo 30/2018-23 z 29. apríla 2019 a uznesením sp. zn. 3 Obdo 6/2019 zo 14. júna 2019 tak, že podané dovolania odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

9. Sťažovateľka zhodne uviedla, že všeobecné súdy a ani najvyšší súd nezodpovedali podstatné otázky súvisiace s vedenými konaniami a v podaných ústavných sťažnostiach

sformulovala päť základných otázok. Prvá otázka sa týka právnych následkov porušenia reštrukturalizačného plánu schváleného schôdzou veriteľov a toho, či v takomto prípade právny úkon dlžníka možno posúdiť ako neúčinný alebo ako neplatný. K tejto otázke uviedla, že najvyšší súd sa týmto nezaoberal, resp. že poskytol nelogickú argumentáciu.

10. Druhá otázka sa týkala sťažovateľky ako konkurzného veriteľa a jej oprávnenia podať žalobu o určenie neúčinnosti právneho úkonu v zmysle § 62 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o konkurze“). Uvádza, že všeobecné súdy nepriznali sťažovateľke aktívnu vecnú legitimáciu na podanie odporovacej žaloby, čím porušili zákon o konkurze. Tretia otázka sa týkala úpadcu (dlžníka, pozn.) a následkov porušenia jeho povinností vyplývajúcich z reštrukturalizačného plánu, konkrétne započítania zálohy na kúpnu cenu pri prevode nehnuteľnosti vyplatenej pred reštrukturalizáciou, ak táto záloha nebola prihlásená do reštrukturalizácie ako pohľadávka, čím sa stala nevymáhateľnou.

11. Štvrtou otázkou sťažovateľka smerovala k neplatnosti právneho úkonu započítania zálohy ako nevymáhateľnej pohľadávky v reštrukturalizácii z dôvodu jej neprihlásenia do reštrukturalizácie voči kúpnej cene, ak k uzatvoreniu kúpnej zmluvy došlo až po reštrukturalizácii, ale záloha na kúpnu cenu bola vyplatená pred reštrukturalizáciou. Piata otázka nadväzuje na predchádzajúcu otázku a jej predmetom je, či postupom uvedeným vo štvrtej otázke nedošlo k ukráteniu konkurzných veriteľov právnym úkonom dlžníka (uzatvorením kúpnej zmluvy) z dôvodu, že k uspokojeniu veriteľov nedošlo, ale došlo k uspokojeniu pohľadávky individuálnej osoby započítaním zálohy na kúpnu cenu s kúpnu cenou podľa zmluvy.

12. Sťažovateľka na základe uvedeného tvrdí, že popísané započítanie kúpnej ceny je zvýhodňujúcim právnym úkonom, ktorým sa ukrátilo uspokojenie prihlásených pohľadávok a zvýhodnil sa veriteľ, ktorý si svoju pohľadávku do reštrukturalizácie neprihlásil, a v konečnom dôsledku došlo k zníženiu majetku úpadcu, a teda aj k zníženiu uspokojenia pohľadávok prihlásených veriteľov.

13. Sťažovateľka upriamuje pozornosť aj na ukrátenie uspokojenia zabezpečeného veriteľa, ktorému malo zaniknúť jeho záložné právo v rozpore s § 151md zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“).

14. Najvyšší súd podľa mienky sťažovateľky nedostatočne zdôvodnil obe svoje rozhodnutia a sťažovateľke nedal dostatočnú odpoveď na ňou predstreté právne názory. Ďalej najvyšší súd nesprávne právne posúdil, či došlo k ukracujúcemu právnemu úkonu a či záložné právo zabezpečeného veriteľa zaniklo v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

15. Zhrňujúc uvádza, že najvyšší súd ako aj všeobecné súdy bez zdôvodnenia, prípadne na základe nelogických záverov, ako aj ústavne nekonformným výkladom dospeli k nesprávnym právnym záverom, a tým najvyšší súd porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, základné právo vlastniť majetok a základné právo na rovnaké zaobchádzanie.

16. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva vlastniť majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20 ústavy a základného práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ústavy uzneseniami najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 30/2018-223 z 29. apríla 2019 a sp. zn. 3 Obdo 6/2019 zo 14. júna 2019, napadnuté uznesenia najvyššieho súdu žiada zrušiť a veci vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje náhradu trov konania.

17. Sťažovateľka doručila ústavnému súdu 24. apríla 2020 doplnenie podaných ústavných sťažností. Zhodne v uvedených podaniach upriamuje sťažovateľka pozornosť na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 200/2011-286, ktorým ústavný súd na návrh veriteľov dlžníka zrušil rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu, ktorým bol zamietnutý reštrukturalizačný plán, a v tejto súvislosti bolo začaté konkurzné konanie na majetok dlžníka.

18. Ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutia súdov nižších inšancií neobsahujú riadne odôvodnenie k zásadným právnym názorom týkajúcim sa sťažovateľky. Okrem už uvedenej argumentácie sťažovateľka rozvíja svoj nesúhlas so záverom všeobecných súdov, že týmto právnym úkonom nedošlo k ukráteniu veriteľov úpadcu. Sťažovateľka zotrvala na právnom názore, že dlžník porušil reštrukturalizačný plán, keď kúpna cena bola uhradená aj započítaním preddavkov, ktoré neboli v reštrukturalizácii prihlásené, a tým boli títo veritelia uspokojení v celom rozsahu na úkor ostatných veriteľov, ako aj zabezpečeného veriteľa.

19. Nelogickým je podľa sťažovateľky aj právny názor vyslovený súdmi nižších inšancií, že kupujúci nemal v čase začatia reštrukturalizačného konania žiadnu pohľadávku voči dlžníkovi, ktorú by si do reštrukturalizácie mohol prihlásiť, keďže mu nesvedčalo právo na vrátenie poskytnutého preddavku. Podľa sťažovateľky ak kupujúci nebol v pozícii veriteľa, a teda nemal k dispozícii žiadnu pohľadávku voči dlžníkovi, neexistoval ani žiaden nárok, ku ktorému bola kúpna cena započítaná. Poukazuje aj na bod 43 nálezu sp. zn. I. ÚS 200/2011, v ktorom sa konštatuje, že reštrukturalizačný plán predpokladá 100 % uspokojenie pohľadávky banky, čo je v rozpore s úkonom dlžníka, ktorý nehnuteľnosti predával za ceny nižšie ako určené v reštrukturalizačnom pláne z dôvodu započítania poskytnutých záloh.

20. Konkrétne sťažovateľka poukazuje na prípad, keď si budúci kupujúci prihlásil do reštrukturalizácie svoju pohľadávku vo výške poskytnutého preddavku a jeho pohľadávka bola vedená ako podmienená pohľadávka. Sťažovateľka poukazuje na nerovnaké právne postavenie tohto veriteľa oproti kupujúcemu, ktorý si poskytnutú zálohu do reštrukturalizácie neprihlásil, pričom postupom súdov došlo k poskytnutiu právnej ochrany nevyhnutel'ných práv kupujúceho na úkor prihláseného veriteľa.

21. Ústavne nekonformné až absurdné právne názory vyslovené všeobecnými súdmi podľa sťažovateľky nespravodlivo a neprimerane fakticky zvýhodnili kupujúceho, ktorý si svoj poskytnutý preddavok na kúpnu cenu do reštrukturalizácie neprihlásil a nehnuteľnosť nadobudol za kúpnu cenu zníženú o poskytnutý preddavok (ktorého poskytnutie

sťažovateľka spochybňuje) oproti veriteľovi, ktorý si poskytnutý preddavok uplatnil v reštrukturalizácii a z toho mu vyplynulo právo byť uspokojený vo výške prihlásenej pohľadávky až po uspokojení zabezpečeného záložného veriteľa. Sťažovateľka ďalej uvádza: „*Výklad právnych noriem, ich účelu zo strany konajúcich súdov je v rozpore so základnými princípmi právneho štátu (princíp legitímnych očakávaní, princíp právnej istoty), vykazuje znaky svojvôle, nelogickosti, vnútorných protirečení, a neobsahuje aplikáciu relevantných právnych noriem a v neposlednom rade je v rozpore aj s právnymi názormi Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovenými v tomto prípade - reštrukturalizácie Dlžníka uvedenými v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky SR.*“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

22. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

23. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

24. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

25. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd

zistuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

26. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

27. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 12 ods. 3 ústavy každý má právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti. Zakazuje sa akékoľvek ovplyvňovanie tohto rozhodovania a všetky spôsoby nátlaku smerujúce k odnárodnovaniu.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

28. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa ods. 2 tohto článku ústavy zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, potravinovej bezpečnosti štátu, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce, určených právnických osôb alebo určených fyzických osôb. Zákon tiež môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

Podľa ods. 3 tohto článku ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa ods. 4 tohto článku ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa ods. 5 tohto článku ústavy iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.

29. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

30. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by,

vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosc' konania mohla byt' na ujmu záujmom spoločnosti.

31. Podľa čl. 1 prvej vety dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

32. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a základného práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ústavy uzneseniami najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 30/2018-23 z 29. apríla 2019 a sp. zn. 3 Obdo 6/2019 zo 14. júna 2019.

33. Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu sťažovateľka dôvodí v spojení s porušením základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu tým, že napadnuté rozhodnutia sú založené na nesprávnych, resp. nelogických právnych záveroch a sú nedostatočne odôvodnené z dôvodu, že sťažovateľka nedostala odpoveď na základné právne otázky, ktoré sformulovala počas konaní a aj v podaných ústavných sťažnostiach.

34. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 dohovoru nie je zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich porušenie skúma spoločne (IV. ÚS 195/07, II. ÚS 7/97).

35. Ústavný súd uvádza, že ústavné sťažnosti sťažovateľky obsahujú pomerne rozsiahlu argumentáciu týkajúcu sa výkladu zákona o konkurze a rozporujú právne závery všeobecných súdov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou, ktorá rozhoduje v spore sťažovateľky a rozsah ústavnoprávneho prieskumu napadnutých rozhodnutí sa odvíja od požiadavky, či odôvodnenia napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu spĺňajú podmienky na riadne odôvodňovanie súdnych rozhodnutí v zmysle základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, teda či v tomto prípade odmietnutie podaných dovolaní je ústavne konformné (porov. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

36. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

37. V konkrétnom prípade ústavný súd posúdil súlad napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu v kontexte zaručenia práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Na tento účel sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutých rozhodnutí, ktorými najvyšší súd odmietol dovolania podané sťažovateľkou ako neprípustné, ako aj s obsahom dovolaní podaných sťažovateľkou, pretože najvyšší súd ako dovolací súd je viazaný dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 440 CSP.

38. Obe dovolania podané sťažovateľkou sa zhodujú pri vymedzení prípustnosti dovolania, ktorú sťažovateľka odvodila z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, teda, že právne posúdenie krajského súdu je nesprávne, pričom krajský súd sa odklonil od ustálenej praxe

dovolacieho súdu, resp. otázky, ku ktorým zaujal právny názor, v praxi dovolacieho súdu neboli riešené.

39. Prvým dovolacím dôvodom bolo rozporovanie právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý vyjadril aj okresný súd, že ak v schválenom reštrukturalizačnom pláne nie je uvedené, že v prípade uzatvorenia kúpnej zmluvy nemožno kúpnu cenu uhradiť aj spôsobom jej započítania s už uhradenými preddavkami, reštrukturalizačný plán to *de facto* povoľuje. Naproti tomu sťažovateľka sa domnieva, že reštrukturalizačný plán (jeho záväzná časť) by mal obsahovať všetky práva a povinnosti veriteľov, prípadne spoločníkov alebo členov dlžníka, ale aj tretích osôb, ktoré podľa plánu majú vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť, citujúc komentár M. Ďuricu k zákonu o konkurze. Ďalej uvádza, že aj z konštantnej judikatúry najvyššieho súdu (rozsudok sp. zn. 9 Sžso 84/2014 z 28. júna 2016) vyplýva táto povinnosť. Z uvedeného vyvodila, že úhrada kúpnej ceny formou preddavkov je v rozpore s reštrukturalizačným plánom, čo následne spôsobuje aj rozpor so zákonom a takýto právny úkon je neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Tento dovolací dôvod bol sťažovateľkou podradený pod § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

40. Okrem toho uviedla, že otázka, či porušenie reštrukturalizačného plánu zakladá absolútnu neplatnosť právneho úkonu, nebola dovolacím súdom ešte riešená a podané dovolanie odôvodnila aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

41. Ďalším dovolacím dôvodom bolo zhodnotenie predmetného právneho úkonu ako znevýhodňujúceho, keďže sa ním ukrátilo uspokojenie prihlásených pohľadávok do konkurzu úpadcu. K tomuto ukráteniu došlo započítaním preddavkov na kúpnu cenu, čím bol zvýhodnený žalovaný v druhom rade, ktorý si svoje pohľadávky do konkurzu vôbec neprihlásil. Rovnako tým došlo aj k ukráteniu uspokojenia zabezpečeného veriteľa, pretože záložné právo zriadené v jeho prospech zaniklo v rozpore s § 151 md Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje spôsob zániku záložného práva. Odvolací súd nesprávne právne posúdil existenciu ukracujúceho právneho úkonu. Tento právny názor krajského súdu podľa sťažovateľky nebol v praxi dovolacieho súdu riešený a z tohto dôvodu bol založený dôvod dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

42. K dovolaciemu dôvodu sťažovateľky, ktorým poukázala na nesúlady rozhodnutí krajského súdu s praxou dovolacieho súdu, konkrétne s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 84/2014 z 28. júna 2016, dovolací súd uviedol, že predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu nepredstavuje prax dovolacieho súdu, keďže v tejto veci rozhodoval najvyšší súd ako súd odvolací v rámci správneho súdnictva. Z tohto dôvodu odmietol dovolanie v časti namietaného odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako neprípustné.

43. Ďalej sa dovolací súd zaoberal dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, konkrétne otázkami, či zohľadnenie zálohových platieb na kúpnu cenu napriek skutočnosti, že reštrukturalizačný plán takýto spôsob úhrady kúpnej ceny neobsahuje, znamená, že uzatvorená kúpna zmluva je s ním v rozpore, a tým dochádza k jeho porušeniu. Najvyšší súd uviedol: *„Pokiaľ reštrukturalizačný plán neriešil otázku možnosti započítania vopred zaplatených preddavkov na kúpnu cenu resp. tento postup výslovne nezakazoval, tak tento právny stav nie je okolnosťou, z ktorej by mala byť vyvodzovaná neplatnosť pre rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka.“*

44. Najvyšší súd konštatoval, že otázka, či porušenie reštrukturalizačného plánu zakladá absolútnu neplatnosť právneho úkonu uzatvoreného v rozpore s reštrukturalizačným plánom, nie je pre právne posúdenie sťažovateľkinej veci rozhodujúca a jej zodpovedanie nijako neovplyvní rozhodnutie odvolacieho súdu bez toho, aby bola zodpovedaná otázka, či konkrétny právny úkon je v rozpore s reštrukturalizačným plánom, čo nekonštatovali ani všeobecné súdy a táto otázka nebola sťažovateľkou formulovaná, z tohto dôvodu bolo dovolanie odmietnuté ako neprípustné aj v tejto časti.

45. Z hľadiska posúdenia ukracujúceho právneho úkonu a tvrdenej nezákonnosti zániku záložného práva dovolací súd skonštatoval, že nie je zrejmé, aké právne posúdenie považuje sťažovateľka za nesprávne, pretože súdy nižšej inštancie sa zánikom záložného práva zriadeného v prospech zabezpečeného veriteľa ani nezaoberali, keďže sťažovateľka nie je zabezpečeným veriteľom a zabezpečený veriteľ nie je ani stranou vedeného sporu. Aj

v tejto časti nebol sťažovateľkou uplatnený dovolací dôvod uplatnený v súlade so zákonom. Čo sa týka zhodnotenia predmetného právneho úkonu ako ukracujúceho, už súdy nižšej inštancie skonštatovali, že nejde o ukracujúci právny úkon a v tomto ohľade sťažovateľka ako žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno preukázania tvrdeného ukrátenia uspokojenia jej pohľadávky ako veriteľky.

46. Ústavný súd zároveň dodáva, že v rámci ústavného prieskumu napadnutých uznesení najvyššieho súdu môže reflektovať len na odôvodnenie najvyššieho súdu vo vzťahu k dovolacím dôvodom a dovolacím námietkam tak, ako boli tieto vymedzené v sťažovateľkou podanom dovolaní proti rozsudku krajského súdu, a akékoľvek preformulovanie právnych otázok, resp. ich iné slovné vymedzenie (vyjadrenie) v ňou podanej ústavnej sťažnosti je z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie uznesením najvyššieho súdu bez právnej relevancie.

47. Sumarizujúc jednak zhodný obsah podaných dovolaní a napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu, ústavný súd uvádza, že zhodnotenie prípustnosti dovolania nevybočuje z ústavnoprávnych limitov kvality odôvodnenia rozhodnutia. Najvyšší súd dovolacie dôvody posúdil z obsahového hľadiska, a nie len formálnym spôsobom, pričom jeho závery nemožno označiť za nelogické, resp. nedostatočne odôvodnené. Obsah ústavných sťažností podaných sťažovateľkou, berúc do úvahy aj ďalšie doplnenie ústavných sťažností, je značne širší ako jej argumentácia použitá nielen v dovolacom konaní, ale aj v konaní pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní, čím posúdeniu týchto argumentov ústavným súdom bráni princíp subsidiarity (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde), keďže všeobecné súdy nemali možnosť sa k týmto argumentom vôbec vyjadriť. Relevantná argumentácia sťažovateľky nebola ústavným súdom posúdená ako dôvodná vo vzťahu k ňou označeným základným právam. Použitie argumentácie a námietok, ktoré neboli uplatnené v konaní pred všeobecnými súdmi a predovšetkým v dovolacom konaní, zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

48. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu v rozsahu argumentov, ktorými sa dovolací súd v dovolacom konaní vecne zaoberal, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

49. Vzhľadom na to, že sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v súvislosti s porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aj v tejto časti musí ústavný súd konštatovať zjavnú neopodstatnenosť ústavných sťažností sťažovateľky.

50. K namietanému porušeniu základného práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ústavy napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v prvom rade základné právo vo vzťahu k sťažovateľke ako právnickej osobe možno vyvodiť iba z čl. 12 ods. 1 druhej vety, ods. 2 a 4 ústavy, keďže v ods. 1 prvej vety tohto článku je adresát výslovne formulovaný ako „ľudia“: „Prvá veta sa výslovne týka ľudí, teda fyzických osôb.“ (DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky*. 2. vydanie. Bratislava : Nakladateľstvo C. H. Beck, 2019, s. 380.). Obsahom základného práva zakotveného v čl. 12 ods. 3 ústavy je právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti a právo rozhodovať o svojej príslušnosti k etnickej skupine, čo sa zjavne netýka sťažovateľky ako právnickej osoby. Vo vzťahu k možnému porušeniu čl. 12 ods. 1 druhej vety, ods. 2 a 4 ústavy je potrebné uviesť, že zo skutočností, ktoré sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, nevyplýva žiadna možnosť porušenia základného práva na rovnaké zaobchádzanie, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Pokiaľ sťažovateľka porušenie tohto práva odvíja od porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedených práv, je celkom prirodzené, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ods. 1 druhej vety, ods. 2 a 4 ústavy. Z uvedených dôvodov aj v tejto časti ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

51. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu